

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobkyně: s.,
IČ: X
sídlem X

zastoupena Mgr. Adamem Biňovcem, advokátem
sídlem Bykoš 41, 267 01 Králův dvůr - Bykoš

proti
žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2019, č. j. JMK 67378/2019, sp. zn. S-JMK 55485/2019/OD/VW,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2019, č. j. JMK 67378/2019, sp. zn. S-JMK 55485/2019/OD/VW, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Rozhodnutí Městského úřadu Šlapanice, odboru dopravy, ze dne 25. 2. 2019, č. j. OD-ČJ/15699-19/NEU, sp. zn. OD/45868-2017/JVG, **se zrušuje**.
- III. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši **15 342 Kč**, a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Adama Biňovce, advokáta se sídlem Bykoš 41, 26701 Králův dvůr - Bykoš.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně napadla u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“) svou žalobou rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2019, č. j. JMK 67378/2019, sp. zn. S-JMK 55485/2019/OD/VW (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Šlapanice, odboru dopravy (dále též „prvostupňový orgán“), ze dne 25. 2. 2019, č. j. OD-ČJ/15699-19/NEU, sp. zn. OD/45868-2017/JVG (dále též „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o přestupku“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku provozovatele vozidla (dříve správní delikt provozovatele) podle ust. § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále též „zákon o silničním provozu“), kterého se měla dopustit tím, že jako provozovatelka motorového vozidla tov. zn. X, RZ: X, v rozporu s ust. § 10 zákona o silničním provozu nezajistila, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, a to dne 29. 9. 2016 v 20:41 hod. na dálnici D1 v úseku mezi 178,4 km a 181,9 km, ve směru Praha – Brno, kdy byla automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy uvedenému vozidlu naměřena rychlost jízdy 101 km/h (po odečtu stanovené odchylky měřidla), ačkoliv je v daném místě nejvyšší dovolená rychlost jízdy stanovena dopravní značkou B20a na 80 km/h; tímto jednáním řidiče došlo k porušení povinnosti podle ust. § 4 písm. c) zákona o silničním provozu, což naplňuje znaky přestupku podle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 téhož zákona.
3. Od uložení správního trestu a povinnosti nahradit náklady řízení bylo prvostupňovým orgánem upuštěno podle ust. § 43 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „nový přestupkový zákon“).

II. Napadené rozhodnutí

4. V rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení, přičemž dospěl k závěru, že podané odvolání není důvodné. Ve vztahu k odvolacím námitkám pak žalovaný doplnil, že zákonem stanovené lhůty pro zahájení řízení ve věci přestupku provozovatele vozidla byly dodrženy, přičemž zánik odpovědnosti neznámého řidiče vozidla není v tomto směru relevantní. Pokud pak žalobkyně řidiče vozidla na výzvu neidentifikovala, nebylo povinností prvostupňového orgánu vyzývat jí k podání vysvětlení.
5. Žalovaný dospěl k závěru, že rozhodnutí o přestupku bylo vydáno na základě skutkového stavu, který byl zjištěn bez důvodných pochybností, přičemž byly splněny všechny zákonné podmínky pro uplatnění sekundární odpovědnosti provozovatele vozidla. Ve vztahu k úvahám o správním trestu žalovaný doplnil, že prvostupňový orgán od jeho uložení upustil, a to s ohledem na skutečnost, že o sbíhajících se přestupcích téhož pachatele nebylo konáno společné řízení.

III. Žaloba

6. V žalobě bylo namítáno, že prvostupňový orgán postupoval v rozporu se zákonem, pokud řízení ve věci přestupku provozovatele vozidla zahájil v důsledku odložení podezření na spáchání přestupku neznámým řidičem vozidla až poté, co odpovědnost řidiče vozidla vlivem prekluze zanikla. Daná skutečnost navíc nebyla zohledněna jako důvod pro vydání usnesení o odložení věci, které bylo vydáno až s odstupem 531 dní od spáchání přestupku. Uvedeným postupem příslušný správní orgán popřel subsidiární charakter odpovědnosti provozovatele vozidla.
7. K tomu žalobkyně doplnila, že v rámci odvolání namítala pouze zánik odpovědnosti neznámého řidiče vozidla, což samo o sobě znemožňuje zahájení řízení vůči provozovateli vozidla, kterému je protiprávní jednání pachatele přestupku přičítáno. Podle názoru žalobkyně navíc bylo na místě aplikovat právní úpravu obsaženou v ust. § 112 odst. 1 nového přestupkového zákona, neboť je pro pachatele ve vztahu k délce a běhu promlčecí doby příznivější.
8. Kromě toho žalobkyně poukázala na konkrétní pasáže odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve kterých jsou uvedeny údaje a skutečnosti nesouvisející s nyní projednávaným případem.
9. S ohledem na výše uvedené proto žalobkyně navrhla, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a přestupkové řízení zastavil, a to za současné uložení povinnosti žalovanému k náhradě nákladů soudního řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 9. 8. 2019 uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. K jednotlivým žalobním námitkám dále toliko upřesnil, že zákonné lhůty pro zahájení řízení ve věci přestupku provozovatele vozidla byly dodrženy, přičemž subsidiarita daného druhu odpovědnosti nespočívá v dodržení lhůty stanovené zákonem pro zánik odpovědnosti řidiče vozidla.
11. Proto žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Replika žalobkyně

12. V rámci podané repliky žalobkyně předně zdůraznila, že žalovaný dostatečně nevypořádal všechny uplatněné námitky, přičemž jeho nenáležitý přístup vyplývá rovněž z vyjádření k žalobě, ve kterém se zabýval pouze jednou z námitek, které byly proti napadenému rozhodnutí uplatněny. Ve své argumentaci žalovaný navíc obsah žaloby dezinterpretoval, aniž by byl schopen zdůvodnit, z jakého důvodu považoval za správný postup spočívající v odložení věci pro nezjištění totožnosti řidiče vozidla až po zániku odpovědnosti za daný přestupek a po uplynutí více než 470 dní poté, co doba 60 dní ode dne zjištění přestupku uplynula.
13. K tomu žalobkyně doplnila, že ani případné sdělení totožnosti řidiče vozidla po uplynutí jednoho roku od spáchání přestupku by nemohlo vést k zahájení řízení ve věci provozovatele vozidla. Žalovaný se navíc ve vyjádření k žalobě vůbec nezabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí, které zjevně obsahuje údaje netýkající se projednávané věci. O tom svědčí mimo jiné skutečnost, že považoval uloženou pokutu za přiměřenou a odůvodněnou, přestože žalobkyni pokuta uložena vůbec nebyla.

14. Z těchto důvodů žalobkyně na podané žalobě setrvala.

VI. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

15. V kontextu uplatněných žalobních námitek, které se týkaly toliko procesních pochybení správních orgánů, aniž by jakkoliv zpochybňovaly zjištěný skutkový stav věci, se krajský soud zaměřil pouze na rekapitulaci těch podkladů a skutečností, které jsou z hlediska posouzení zákonnosti rozhodnutí a důvodnosti žaloby relevantní.
16. Na základě policejní dokumentace prvostupňový správní orgán zaslal dne 3. 7. 2017 žalobkyni výzvu k tomu, aby jako provozovatele vozidla uhradila určenou částku nebo sdělila údaje umožňující určení totožnosti řidiče. Jelikož žalobkyně na výzvu nereagovala, vydal prvostupňový orgán usnesení ze dne 14. 3. 2018, č. j. OD-ČJ/28887-18/JVG, kterým podezření na spáchání přestupku řidičem vozidla odložil, neboť do 60 dnů od přijetí oznámení přestupku nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení vůči konkrétní osobě. Následně byl vydán příkaz o shledání viny žalobkyně ze spáchání přestupku provozovatele podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu a uložení pokuty 1500 Kč ze dne 24. 4. 2018 (doručen téhož dne), proti kterému žalobkyně podala včas odpor.
17. Prvostupňový orgán poté vydal rozhodnutí o přestupku, proti kterému žalobkyně podala odvolání. Jelikož prvostupňový orgán nepovažoval odvolání za důvodné, postoupil ho spolu se správním spisem žalovanému, který vydal napadené rozhodnutí.

VII. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
19. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
20. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bez nařízení ústního jednání.
21. Žaloba je důvodná.
22. Krajský soud se v kontextu okolností případu nejprve zabýval tím, zda odpovědnost za přestupek žalobkyně jako provozovatele vozidla nezanikla. Přestože se v tomto ohledu nejednalo o jednu z výslovně formulovaných žalobních námitek (žalobkyně primárně namítala související zánik odpovědnosti řidiče vozidla), je podle ustálené judikatury povinností zdejšího soudu, aby k případné prekluzi přihlížel z úřední povinnosti.
23. Uvedený závěr vyplývá rovněž z nedávno vydaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2020, č. j. 4 As 494/2019 – 62 (odkazovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz), ve kterém je uvedeno, že „Podle judikatury Ústavního soudu představované kupříkladu nálezy ze dne 6. 5. 2009, sp. zn. I. ÚS 1419/09, ze dne 23. 4. 2009, sp. zn. III. ÚS 1463/07, ze dne 21. 4. 2009, sp. zn. II. ÚS 1464/2007, ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. I. ÚS 1138/08, a ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. I. ÚS 1417/07, je totiž povinností

správních soudů stejně jako jakéhokoli jiného orgánu veřejné moci přihlížet z úřední povinnosti k prekluzi jako základní skutečnosti významné z hlediska hmotného práva, čemuž nebrání přezkumná povaha řízení ve správním soudnictví ani v nich zakotvená koncentrační zásada pro vymezení rozsahu soudního přezkumu.“

24. V době spáchání přestupku bylo v ust. § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu stanoveno, že: *„Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.“* V pátém odstavci téhož zákona bylo dále uvedeno, že: *„Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby^{38c)} nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f.“*
25. Před zahájením správního řízení došlo dne 1. 7. 2017 k nabytí účinnosti nového přestupkového zákona, který zavedl nová pravidla ohledně délky a běhu promlčecích dob, jejichž uplynutí má za následek zánik odpovědnosti za přestupek.
26. Podle ust. § 30 písm. a) nového přestupkového zákona: *„Promlčecí doba činí 1 rok.“*
27. Podle ust. § 31 odst. 1 téhož zákona platí, že: *„Promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Je-li znakem přestupku účinek, promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy takový účinek nastal.“*
28. Podle ust. § 32 odst. 2 písm. téhož zákona: *„Promlčecí doba se přerušuje a) oznámením o zahájení řízení o přestupku, b) vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, c) vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání; přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová.“*
29. V ust. § 112 odst. 1 nového přestupkového zákona je dále stanoveno, že: *„Na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.“*
30. V době svého přijetí nový přestupkový zákon obsahoval rovněž ust. § 112 odst. 2, ve kterém bylo uvedeno, že: *„Ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“*
31. Následně ovšem došlo k vydání nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, publikován pod č. 54/2020 Sb. (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <https://nalus.usoud.cz>), kterým bylo rozhodnuto o zrušení první věty ust. § 112 odst. 2 nového přestupkového zákona, neboť toto ustanovení bylo shledáno jako protiústavní. Ústavní soud v citovaném nálezu mj. uvedl, že zbývající část daného ustanovení je i po zásahu Ústavního soudu třeba chápat v původním významu zrušené

věty první, tedy že se jedná o lhůty pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůty pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůty pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt.

32. Poté však došlo k další změně právní úpravy intertemporálních pravidel zákona o přestupcích, neboť byl vydán nálezn Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, publikován pod č. 325/2020 Sb., kterým byla zrušena také druhá věta výše uvedeného ust. § 112 odst. 2 nového přestupkového zákona. V rámci odůvodnění daného nálezu Ústavní soud konstatoval, že čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod je třeba aplikovat ke všem součástem trestnosti, pod které spadá také právní úprava běhu promlčecích dob stanovených zákonem k zániku odpovědnosti za přestupek.
33. Při posouzení, zda je pozdější právní úprava pro pachatele příznivější, je podle právního názoru Ústavního soudu nezbytné zohlednit celkový výsledek takového postupu z hlediska trestnosti, a to s přihlédnutím ke všem právně rozhodným okolnostem případu. K porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny základních práv a svobod dojde také za předpokladu, pokud by pachatel byl potrestán za spáchání přestupku přesto, že by odpovědnost za přestupek podle nové právní úpravy zanikla ještě před vydáním rozhodnutí o přestupku, tedy že přestupek by za užití nové právní úpravy byl již promlčen.
34. Krajský soud je toho názoru, že výše uvedené právní názory Ústavního soudu je nutné aplikovat také v nyní projednávané věci, a to s odkazem na ust. § 112 odst. 1 nového přestupkového zákona. Nová úprava promlčení přestupkové odpovědnosti účinná ode dne 1. 7. 2017 je pro žalobkyni příznivější (čl. 40 odst. 6 Listiny) než původní „stará“ právní úprava účinná v době spáchání přestupku, která obsahovala lhůty pro zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, ale nikoliv lhůtu pro vydání rozhodnutí o vině a uložení sankce.
35. Ke spáchání přestupku došlo dne 29. 9. 2016, přičemž prvostupňový správní orgán vydal příkaz mající za následek zahájení řízení o správním deliktu (dnes přestupku) provozovatele vozidla dne 24. 4. 2018 (doručen byl žalobkyni téhož dne – viz doručeníka datové zprávy), tedy až po uplynutí zákonem stanovené promlčecí doby [ust. § 30 písm. a) ve spojení s ust. § 32 odst. 2 nového přestupkového zákona].
36. Na základě výše uvedeného lze dospět k závěru, že odpovědnost žalobkyně za přestupek zanikla dříve, než bylo ve věci pravomocně rozhodnuto (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2010, č. j. 7 As 61/2010 – 89), protože bylo prvostupňové a napadené rozhodnutí vydáno v rozporu se zákonem. Tyto závěry jsou zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu v obdobných věcech (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2020, č. j. 5 As 92/2019-39). Krajskému soudu tak nezbylo, než prvostupňové a napadené rozhodnutí zrušit.
37. Zbývajících žalobními námitkami se již zdejší soud nezabýval, neboť by jejich vypořádání bylo nadbytečné.

VIII. Závěr a náklady řízení

38. Po důkladném přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, tedy krajský soud shledal žalobu s ohledem na zánik odpovědnosti za přestupek vlivem

uplynutí promlčecí doby stanovené zákonem jako důvodnou a nezbylo mu tak, než napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, přičemž s přihlédnutím k důvodu nezákonnosti shledal krajský soud nezbytným též zrušení rozhodnutí prvostupňového správního orgánu ve výroku II. tohoto rozsudku (§ 78 odst. 3 s. ř. s.). V této souvislosti krajský soud příslušnému správnímu orgánu ukládá, aby v navazujícím řízení rozhodl tak, že řízení ve věci přestupku provozovatele vozidla se podle ust. § 86 odst. 1 písm. h) ve spojení s ust. § 112 odst. 1 nového přestupkového zákona zastavuje, protože zákonem stanovená lhůta k jeho projednání uplynula. Tímto právním názorem krajského soudu jsou správní orgány v dalším řízení vázány (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).

39. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci měla plný úspěch ve věci žalobkyně, proto má právo na náhradu nákladů řízení.
40. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobkyni vznikly náklady řízení za zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a právnímu zástupci žalobkyně vznikly náklady za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava věci, sepsání žaloby a podání repliky) po 3 100 Kč podle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a dále má nárok na 3x režijní paušál po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož zástupce žalobkyně krajskému soudu doložil, že je plátcem DPH, zvýšil krajský soud náhradu odměny za právní zastoupení o částku připadající na tuto daň. Celkem je tedy žalovaný povinen žalobkyni na nákladech řízení nahradit částku 15 342 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, jak je uvedeno ve výroku III. tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 13. dubna 2021

Ph.D., v.r.

JUDr. Lukáš Hlouch,

samosoudce

Za správnost vyhotovení:

K. M.

